

Upravništvo: Ljubljana, Knaflijeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, šelenburgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7. Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2. — Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baumgartnerja.

JUTRO

PONEDELJSKA IZDAJA

Uredništvo:
Ljubljana, Knaflijeva ul. 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126
Ponedeljska izdaja »Jutra« izhaja vsak ponedeljek zjutraj. — Naroka se posebej in velja po pošti prejemana Din 5.—, po raznašalcih dostavljena Din 6 mesečno.
Maribor, Grajski trg št. 7. Telefon št. 2455.
Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

La caduta di Atene

Il bollettino di guerra N° 326

Numerosi soldati jugoslavi e greci catturati — Sette carri armati e numerose automobili blindate distrutte sul fronte di Tobruk — Due velivoli nemici abbattuti

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica in data di 27 aprile 1941-XIX: Nelle operazioni di rastrellamento nell'Albania settentrionale e nell'Epiro sono stati catturati numerosi militari jugoslavi e greci ed ingente quantità di armi, munizioni e mezzi di trasporto.

In Cirenaica sul fronte di Tobruk, sono state respinte con forte intervento della nostra aviazione puntate di carri e fanterie nemiche. Abbiamo distrutto 7 carri e parecchie autobombe. Nella notte sul 26 aerei nemici hanno bombardato Bengasi causando alcune vittime e qualche danno. Un aereo nemico è stato abbattuto dalla difesa contraerea. Le vittime accertate del bombardamento aereo navale di Tripoli sono 101 di cui una ventina nazionali. I feriti sono circa 300.

Nell'Africa Orientale a Giumma un velivolo »Hurricane« è stato abbattuto dalla difesa contraerea.

Berlino, 27. apr. (Stefani). Il Comando Supremo delle Forze Armate tedesche ha dato con un comunicato speciale notizia della caduta di Atene. Il comunicato dice:

Dopo aspri attacchi delle pattuglie avanzate del Corpo corazzato tedesco sui reparti di copertura inglesi in fuga precipitosa, le truppe tedesche sono entrate stamane alle 9.25 in Atene. Sull'Acropoli sventola la bandiera uncinata.

Le visite presso il R. Commissario Civile

Lubiana, 26. apr. (Da uno degli inviati speciali dell'Agenzia Stefani). Il Consigliere Naz. Molino, accompagnato dai dirigenti dell'Unione commercianti di Trieste, ha fatto visita al R. Commissario Civile per i territori sloveni occupati intrattenendosi sui problemi interessanti il commercio e particolarmente sul settore riguardante l'importazione e l'esportazione da e per i territori occupati.

Nel pomeriggio il R. Commissario Civile ha ricevuto l'ispettore dell'Opera Nazionale Dopolavoro per la Venezia Giulia incaricato di coordinare le attività dopolavoristiche dei territori stessi. Il R. Commissario Civile nell'esprimere il suo compiacimento per quanto è stato fatto e particolarmente per il funzionamento del Dopolavoro delle Forze Armate di Lubiana, che dispone di sale di proiezione, di lettura, di bagni, di una palestra e di un autoparco, ha dato direttive che in tutte le località più importanti del territorio occupato e in special modo di quelle ove sono dislocate truppe, siano istituite sedi del Dopolavoro, che avranno compito di svolgere opera assistenziale e ricreativa verso la popolazione civile.

Obiski pri Kr. Civilnem Komisarju

Ljubljana, 27. apr. (Od posebnega poročevalca agenzie Stefani). Nacionalni svetnik Molino, ki ga je spremljalo nekaj vodilnih članov zveze tržaških trgovcev, je obiskal Kr. Civilnega Komisarja za sedeno slovensko ozemlje. Govorili so o vprašanjih, ki se nanašajo na trgovino in še posebej na področje trgovinskega prometa z zasedenim ozemljem. Popoldne je Kr. Civilni Komisarj sprejel tudi inspektorja nacionalne organizacije Dopolavoro iz beneških pokrajin, ki ima nalogo, da uredi dopolavorovsko delovanje na zasedenem ozemlju. Kr. Civilni Komisarj je izrazil svoje zadovoljstvo nad tem, kar je bilo doslej storjenega in še posebej nad delovanjem Dopolavora v vrstah vojnih sil v Ljubljani. Tukajšnja organizacija ima na razpolago dvoranice za predvajanje filmov, čitalnice, kopališča, telovadnico in avtopark. Komisarj je dal navodila za nadaljnje delovanje organizacije v vseh važnejših krajih zasedenega ozemlja in posebno tam, kjer so razmeščene čete. Po teh navodilih se bodo ustanovile krajevne dopolavorovske organizacije z nalogo, da razvijajo podporno in vzgojno delovanje tudi med civilnim prebivalstvom.

Vrhovni grški poveljnik Papagos upokojen

New York, 27. aprila. Uradno grško poročilo s Kreta javlja, da je kralj z dekretom upokojil na njegovo lastno prošnjo vrhovnega poveljnika grške kopne vojske generala Papagosa.

Angleški umik na Kreto

New York, 27. aprila. (DNB). Newyorški listi potrjujejo dejstvo, da je soteska pri Termopilah padla in da prodirajo Nemci v smeri proti grški prestolnici. Iz Londona javlja United Press, da namerava Anglija držati Kreto s pomočjo brodrovja in da ji bo morda tudi uspelo obdržati nekatere otoke na Egejskem morju.

Angleške izgube v grških vodah

Berlin, 27. aprila. (DNB). Od 16. aprila dalje so nemška letala v bližini grških obal potopila že 232.000 ton angleških ladij, ki so bile pripravljene za odvoz angleške vojske. 52 nadaljnjih ladij je bilo istočasno takoj poškodovanih, da ne bodo več uporabne. Na ta način so Angličani od 16. t. m. dalje v 8 dneh v Grčiji izgubili skupno okoli 700.000 ton ladijskega prostora, kar bi odgovarjalo 77.000 železniškim vagonom. S tolikim številom železniških voz bi bilo mogoče v nepretrgani vrsti pokriti vso železniško progo iz Berlina v Hamburg.

Borba za letalska oporišča

Amsterdam, 27. aprila. (DNB). Po angleškem radiju je letalski strokovnjak Oliver Steward govoril o vprašanju, zakaj Angličani niso mogli poslati več svojih letal v Grčijo. Dejal je, da mora angleško letalstvo v Angliji postati številčno dovolj močno, prav tako pa Angličani ne morejo oslabiliti svojih letalskih sil v Severni Afriki. Steward je priznal, da so Angličani sedaj v Grčiji in v Severni Afriki izgubili mnogo važnih letalskih oporišč. Dejal je, da je sedanja vojna v veliki meri borba za dobra letalska oporišča ter da imajo prednost oni, ki si taka oporišča osvojijo.

Zaplemba imetja Sokola na Hrvaškem

Zagreb, 27. apr. (Stefani). Hrvatska vlada je odredila, da se zapleni vse imetje vsesrbske organizacije Sokol. Imetje bo pripadlo državi.

Delo ministrstva za Ljudsko Kulturo

Državni Podtajnik Polverelli o duhovni organizaciji italijanskega naroda

Rim, 27. apr. (Stefani). Pod vodstvom predsednika senata so se včeraj popoldne sestali parlamentarni odbori za finance, prosveto in ljudsko kulturo. Razpravljali so o proračunu ministrstva za ljudsko kulturo. V početku je predsednik v kratkem govoru pozdravil vse vojne poročevalce in operaterje, ki jih je ministrstvo za ljudsko kulturo poslalo na bojišča in še posebej ministra za ljudsko kulturo, ki se že od pričetka vojne bori na fronti kot letalec.

Državni podtajnik ministrstva za ljudsko kulturo Polverelli je imel nato govor o delu ministrstva za ljudsko kulturo v sedanji vojni, o pomenu propagande in filma ter o zaslugah italijanskih novinarjev in filmskih operaterjev za duhovno organizacijo italijanskega naroda. Ministrstvo za ljudsko kulturo izvaja strogo kontrolo nad angleško-ameriško in grško propagando, ki ni niti najmanj tako lojalna kakor italijanska in ki stalno širi tendenci vesti, na katere pa italijanski tisk in radio nemudno reagirata in jih demantirata.

Ministrstvo je organiziralo skupino vojnih poročevalcev na raznih frontah. Ob pričetku vojne je bilo tako mobiliziranih 290 novinarjev. Sedaj jih dela na raznih bojiščih še 148. Državni podtajnik je s pleteto pozdravil one, ki so v tej pomembni službi padli za domovino. Padlo je sedem novinarjev, štirje so bili ranjeni, za dvema pa ni sledu.

Velik pomen ima v vojni tudi delo filmskega zavoda »Luce«, ki snema za filmske dnevnike vse najpomembnejše vojne in politične dogodke. Tudi ta ustanova je poslala na bojišča oddelek svojih sotrudnikov. Dva izmed njih sta padla, eden je izginil, trije so bili odlikovani z vojaškimi redi.

Končno je tudi italijanska radijska ustanova EIAR organizirala svojo vojno radijsko službo. Izmed njenih posebnih poročevalcev je eden padel, za dvema pa je izginil.

nila sleherni sled. Radijski napovedovalec v Addis Abebi je ostal na svojem mestu vse do trenutka, ko je sovražnik pričel vdirati v mesto.

Državni podtajnik Polverelli je nato govoril o značaju fašistične novinske službe v nasprotju z onim v plutokratskih in demokratskih državah. Že od jeseni dalje je morala Italija vzdržati vso težo oboroženih sil britanskega imperija. Italija je trdno in ponosno vzdržala ta pritisk, italijanski tisk in radio sta tedaj visoko dvigala duh naroda. Angličani so govorili o svobodi, toda mislili so gotovo le na tako svobodo, kakor jo uživajo pod njihovo oblastjo ljudstva v Palestini, Indiji in kolonijah. Tudi Američani so govorili o svobodi, menda o svobodi 20 milijonov njihovih črncev in milijonov njihovih brezposelnih. V znamenju takih laži o svobodi je skušala londonska propaganda ločiti italijanski narod od režima v onih resnih dneh. Kakšno je njihovo pojmovanje o svobodi, je piratski britanski svet za razliko od italijanskega sveta sveta pokazal tudi v Cirenaiki. Govornik je omenil tudi katastrofo bivše Jugoslavije in osvoboditev Dalmacije. Očelil je zli zglede lažnih voditeljev naroda, ki so ob uri največje potrebe zapustili njegovo vojsko. Koliko se je pokazala razlika med kraljema iz Beograda in Aten ter med Nj. Vel. Kraljem, ki je ostal med svojim narodom, in Nj. Vjs. prestolonaslednikom, ki se je boril skupaj s svojo vojsko.

Državni podtajnik Polverelli je obeležil tudi brezploдне angleške poskuse, da bi strli odpor junaških italijanskih sil v Etiopiji. Pozdravil je junake z Balkana in končno naglasil, da se bo borba nadaljevala v smislu Ducejevih ukazov do končne zmage.

Njegov govor so vsi prisotni sprejeli z navdušenim vzklikanjem Kralju in Duceju.

Končni cilj držav osi

Izločitev angleškega vpliva v Evropi

Budimpešta, 27. apr. (Stefani). »Magyar Ország« poudarja v daljšem članku, da so prav brez smisla angleške insinuacije, po katerih naj bi bila Nemčija skušala izvajati diplomatski pritisk na Spanijo, Portugalska in Turčija pripomniti pa, da tako v Rimu kakor tudi v Berlinu še enkrat opozarjajo, da je namen Italije in Nemčije pregnati Anglijo iz Evrope. Anglija, ki je pregnana z Balkana, skuša sedaj dobiti pomoč Zedinjenih držav in polastiti se novih postojank, ki so ji potrebne za njene akcije, a to predvsem na Pirenejskem polotoku in v Turčiji. Glede na to izjavljajo osni krogi, da nemški odgovorni politiki pazijo na vse in da so njihovi organi prisotni povsod. Italija in Nemčija sta pretehtali vse možnosti in predvsem one, v

primeru katerih bi mogla Anglija še ograditi mir in integralnost kontinenta.

Bern, 27. apr. (Stefani). Zanimanje, s katerim švicarski tisk sledi razvoj velikopotezne akcije osi na Sredozemskem morju, je utemeljeno s prepričanjem, da bo od njenega uspeha odvisen sam novi red v Evropi. »Tribune de Lausanne« pripominja v svojem uvodniku, da pač ne bo treba čakati na rezultat bitke na Atlantiku, marveč bo vse odvisno že od tega, ali bo Angliji uspelo ohraniti svoje postojanke na Sredozemskem morju ali ne. Če se ji to ne bo posrečilo, bo novi evropski red lahko takoj vzpostavljen in v ta red se bodo morale takoj vključiti tudi vse države, ki so še nevtralne.

razvili tudi prapor Petrovičev in zastavo nekdanje Crne gore. Zavladalo je izredno navdušeno razpoloženje in po mestu so se še pozneje obnovile manifestacije.

Macuoka o svojih ugotovitvah v Evropi

Tokio, 27. apr. (DNB). Zunanji minister Macuoka je včeraj govoril pred 6000 ljudmi o svojih vtisih s potovanja v Evropo. Naglasil je, da mu je bilo mogoče doseči na tem potovanju pomembne uspehe le zaradi tega, ker je bil z njim zbran ves japonski narod.

Zmaga na Balkanu in v Afriki, je dejal, je plod najtesnejšega sodelovanja Rima in Berlina. To spoznanje je zanj najvažnejše, kar je našel v Evropi. Zaveznikom osi so zagotovljeni vsi uspehi, ker se bore tesno eden ob drugem. Ne nesramni ljudje se lahko še vda v iluzijam, da bi mogel kdo Italijo in Nemčijo premagati.

Pozdravi Macuoke Stalinu in Molotovu

Moskva, 27. aprila. O priliki ratifikacije japonsko-ruske nevtralnostne pogodbe je poslal japonski zunanji minister Macuoka Stalinu in Molotovu daljši prisrčni brzojavki, na kateri sta Stalin in Molotov odgovorila s skupno brzojavko.

Eksplodizija peklenjskih strojev v Šanghaju

Šanghaj, 27. aprila. (DNB). V dveh tukajšnjih japonskih kinematografih sta včeraj eksplodirala peklenjska stroja. 19 oseb je bilo pri tem nevarno ranjenih. Domneva se, da sta oba atentata političnega značaja. Zato so japonske oblasti odredile, da bo vsak Kitajec, ki bo hotel posetiti japonske kinematografe, odsej strogo preiskan.

Izgredi v Indiji

Bombay, 27. aprila. Med Indijci in muslimani je prišlo tu ponovno do spopadov. Preteklo nedeljo so bile štiri osebe ubite, 90 pa je bilo ranjenih. Policija je morala proti demonstrantom trikrat uporabljati orožje. Sedaj je bila izdana prepoved, da ne sme do nadaljnjega nihče več zapustiti svojega doma.

Padec Aten

Vojno poročilo št. 326

Mnogo jugoslovanskih in grških vojakov ujetih — Sedem tankov in več oklopnih avtomobilov uničenih pri Tobruku — Dve sovražni letali sestreljeni

Nekje v Italiji, 27. aprila. (Stefani) Komunikacija št. 326 generalnega štaba italijanskih vojnih sil pravi:

V teku očistevalnih operacij v severni Albaniji in v Epiru je bilo ujetih mnogo jugoslovanskih in grških vojakov ter zasežena znatna množina orožja, municije in transportnih sredstev.

V Cirenaiki so bili ob močnem sodelovanju našega letalstva na fronti pri Tobruku zavrnjeni napadi sovražnih tankov in pehote. Uničili smo 7 tankov ter več oklopnih avtomobilov. Ponoči 26. aprila so sovražna letala bombardirala Bengasi in povzročila nekaj žrtev ter nekaj gromne škode. Eno sovražno letalo je bilo sestreljeno od protiletalskega topništva. Zr-

tev letalskega bombardiranja Tripolisa je bilo 101 oseba, med katerimi je dvajsetorica Italijanov. Ranjencev je približno 300.

V Vzhodni Afriki je bilo pri Džimi sestreljeno od protiletalskega topništva letalo tipa Hurricane.

Berlin, 27. aprila. (Stefani) Nemško vrhovno vojno poveljništvo objavlja v posebnem komunikatu:

Po silovitih napadih sprednjih straž nemške oklopne divizije proti bežečim angleškim zaščitnicam so nemške čete ob 9.25 popoldne vkorakale v Atene. Na Akropoli vira zastava s kljukastim križem.

Nemško vojno poročilo

Berlin, 27. aprila. (DNB) Vrhovno vojno poveljništvo je izdalo danes naslednje poročilo:

Čete nemške vojske, ki se bore v Grčiji, so dosegle v zasledovanjih sovražnika preko črte Tebe - Chalkis danes ob 9.25 Atene.

V drznem napadu iz zraka so zavzeli padalci že 26. aprila zjutraj Korintsko ožino, kakor tudi mesto Korint. Stevilni Angličani so bili ujeti, ostanek pa se je v divjem begu umaknil proti jugu.

Ob vstopu v Korintski zaliv je prodrla osebna standarda »Adolf Hitler« po nezadržljivem napredovanju preko zaliva Patrasa na Peloponez in zavzela po zlomu sovražnega odpora pristaniško mesto Patras.

V grških vodah so prizadela letala 25. aprila sovražniku nove hude izgube na ladjah. Uničila so tri trgovske ladje s skupno 27.000 tonami, med njimi dva velika transportna parnika in poškodovala z bombami še dve nadaljnji trgovski ladji.

V Severni Afriki so bile angleške sile, ki so udarile v smeri na Capuzzo - Solium, v protinapadu poražene s sodelovanjem letal in vržene proti jugu. Pri tem je bilo uničenih 7 sovražnih oklopnih voz in več oklopnih izvidniških voz.

Poskusi za vdor iz Tobruka so se izjalovili.

Podmornice so potopile na Atlantiku 5 sovražnih, trgovskih ladij s skupno 39.148 tonami.

Bojna letala so uničila včeraj na morju okrog Anglije trgovsko ladjo s 5.000 tonami, v nizkem poletu pa neki angleški rušilec. Tretja ladja, ki je bila naložena s sestavnimi deli za letala, je prejela dva bomba zadetka v polno.

Zadnje noč so bombardirala bojna le-

tala z dobrim učinkom ponovno luko za preskrbo in ladjedelnice Liverpool kakor tudi druga pristanišča ob angleški južni in vzhodni obali.

Stražna ladja s 1000 tonami je bila potopljena.

Na nekem nočnem letališču sovražnika so nastali požari v hangarjih in zakloniščih.

Dalekostrelne bojne baterije vojne mornarice so z dobrim uspehom obstreljevale v doverskem pristanišču zasidrane ladje.

Sovražnik je izgubil pri dnevnih poletih nad obalo zasedenih krajev in nad zapadnimi in vzhodnimi Frizijskimi otoki štiri letala, med njimi tri po lovcih, eno pa po protiletalskem topništvu.

Zadnje noč je metal sovražnik na raznih krajih zasedenih krajev in nad severno nemško obalo razdiralne in zažigalne bombe, predvsem na stanovanjske dele mesta Hamburga. Vojne ali vojaške škode ni bilo. Nekaj civilnih oseb je bilo ubitih in ranjenih. Dve sovražni bojni letali sta bili sestreljeni.

V bojih pri Termopilah se je posebno odlikoval stotnik pehotnega polka Baake. V žilavem nočnem boju proti sovražniku, je osvojil s premakljivim oddekom važno sotesko in zaplenil 24 topov.

Berlin, 27. apr. (Stefani) O zavzetju Aten so se zvedele še naslednje podrobnosti:

Nemške motorizirane čete so zavzele mesto med 9. in 10. uro popoldne. Nemci, kolikor jih je še ostalo v Atenah, so sprejeli nemško vojsko s silnim navdušenjem. Prebivalstvo je bilo povsem mirno. Iz vrst množice so se čuli vzkliki začudenja spriči silne oborožitve in strunnega nastopa nemških čet.

Operacije pred zasedbo Aten

Berlin, 27. aprila. (DNB). Kakor poroča berlinski dopisnik ameriške agenzie United Press iz poučenih berlinskih krogov, se nemške čete od včeraj popoldne nahajajo le še za lučaj oddaljene od atenskih predmestij. V berlinskih krogih zatrjujejo, da bo okupacija Aten objavljena v p-gebaem nemškem vojnem poročilu, ki bo izdano popoldne. Sodijo, da nemške čete čakajo edino le na to, da se strmejo z italijanskimi četami, ki so prišle z druge smeri, nakar bosta nemška in italijanska vojska ramo ob ramo vkorakali v grško prestolnico.

Z okupacijo Aten bo praktično tudi zaključena balkanska vojna, ki se je pričela pred tremi tedni. Ni pričakovati, da bi prišlo za Atenami do kakšnega večjega grškega odpora, ker Grki na Peloponezu niso zgradili nobenih utrjenih črt.

Današnji nemški listi se obširno bavijo z skorajšnjo zasedbo Aten in zaključkom balkanske vojne ter podpirajo, da je Anglija, kakor že svoječase v svetovni vojni, zopet žrtvovala avstralske čete, ki so imele pri kritju angleškega umika velikanske izgube. V nemških krogih zatrjujejo, da se nemške čete z angleškimi četami niso več spopadle od 13. aprila, ko so prvič

naletele nanje, pač pa so se nemške čete ponovno zapletle v zelo ogorčene borbe z avstralskimi enicami, zlasti v borbah za prečaz Termopile.

Po informacijah, ki jih imajo v Berlinu, so Nemci že doslej zasigli bogat vojni plen. Angleške čete so na prenapljenem umiku puščale za seboj tanke, motorna vozila, municijska skladišča, velike zaloge živeža in vsakovrstnega vojnega materiala. Angleško vojaštvo je metalo od sebe vse, kar ga je oviralo na begu. Šlo je le za to, da si vojaki rešijo golo življenje. V Berlinu so prepričani da se je že uresničila napoved, da je Anglija doživela na Grškem svoj drugi Dunkerque. Poraz in angleške izgube pa bodo to pot hujše zaradi tega, ker so nemške letalske sile pravčasno pričele rušiti angleška pota za umik ter transportno ladjevje v grških lukah. V zadnjih dneh so se letalski napadi stopnjevali do viška in so nemška ter italijanska letala napadala umikajočo se angleško vojsko. V zadnjih dneh so nemška in italijanska letala uničila za nad 200.000 ton v grških lukah pripravljene transportne brodrovje. Ladje, ki niso bile potopljene, pa so bile vsaj tako hudo poškodovane, da so nesposobne za transporte.

Avdijence Nj. Vel. Kralja in Cesarja

Rim, 27. aprila. (Stefani). Včeraj zjutraj ob 10.30 je Nj. Vel. Kralj in Cesar sprejel v poslovnih avdijenci v Kraljevski palači v Kvirinalu Ekse. dr. Diomedesa Ariasa Schreiberja, izrednega poslanika in polnomočnega ministra pri Kraljevem Dvoru. Nato je Vzvišeni Vlada sprejel Ekse. dr. Vasile Grigorea, ki mu je predložil poverilna pisma kot izredni poslanik in polnomočni minister Rumunije pri Kraljevem Dvoru.

Hvaležnost albanskega naroda Duceju

Rim, 27. aprila. (Stefani). Duce je prejel iz Tirane tole brzojavko: »Vaše besede, namenjene meni, pomenijo najboljšo nagrado za našo zvestobo, za visokega duha in odlično voljo, s katero je albanski narod živel ob strani italijanskih bratov v tej vojni, katere zmagoviti zaključek pomeni dokončni trijumf Veleisl. Osi na vsem Balkanu. Vaše besede pomenijo živo gotovost v škipetarskem srečju; v pravičnem miru in v novem redu bodo Albaniji od Vas. Duce, gotovo priznane njene pravice in ji bo zažameno njeno življenje v njenih pravičnih mejah ter v okviru imperialne skupnosti Rima. V imenu albanske vlade vam izrekam, Duce, najvišjo zahvalo ter vročo željo vse Albanije, da bi še nadalje in vedno ter z nespren-

Sestanek voditeljev Nacionalnih Federacij in ravnateljev Fašistične Konfederacije industrijskih delavcev

Rim, 27. apr. (Stefani). Tu je bil sestanek voditeljev Nacionalnih Federacij in ravnateljev Fašistične Konfederacije industrijskih delavcev. Poročilo o njihovem delovanju je podal Podpredsednik, Narodni Svetnik Amicore de Ambris, ker je Predsednik Capocciari kot prostovoljec na bojišču. Govornik je toplo pozdravil borce na vseh frontah in je naglasil, da delavci vseh kategorij, ki se prav tako smatrajo za sodelavce v vojni in graditelje znanja, ganih hvaležnostjo sledijo junakim naporom borcev Fašistične Italije in vzhitni ugotavlja, kako sleherni dan pomladi, kakor je to že Duce napovedal v svojem zgodovinskem govoru z dne 23. februarja, prinaša slavne uspehe Italijanskemu Oročju.

Narodni svetnik de Ambris je nato govoril o pošiljanju italijanskih delavcev v Nemčijo in je obeležil poslednje pobude Konfederacije za popolno in učinkovito pomoč temu delavstvu, tako glede organizacije njihovega potovanja kakor tudi glede njihovega bivanja v zavezniki državi. Nadalje je poročal o sodelovanju Konfederacije z državnimi in Fašističnimi Oblastmi na gospodarskem področju. Opozoril je na manifestacije, ki se pripravljajo v delavskih vrstah za proslavo dneva tehnike.

Nazadnje je podal nekaj navodil za praktično in boljšo podpiranje družin delavcev, ki so v vojski. Načelniki posameznih oddelkov Konfederacije so nato poročali o zaščiti industrijskih delavcev v prekomorskih deželah, o delovnih urnikih, o razvoju nameštajnega delavstva, ki mu služi 200 urada. Med njimi sta dva, ki izdajata nacionalni značaj, 94 je pokrajinskih, 212 okrajnih in 494 medobčinskih. Sestanek se je pričel in zaključil s pozdravom Duceju.

Nove izmišljotine angleškega radia

Berlin, 27. apr. (Stefani). Angleški radio je objavil »natanečne podatke« o nemških izgubah v pohodu na Balkan. Po teh podatkih naj bi izgube znašale 75.000 mrtvih in 200.000 ranjenih. Neka oklopna divizija naj bi bila po teh podatkih izgubila 65% svojih učinkovitosti. V nemških pristojnih krogih glede na to naglašajo, da bodo take angleške govorice takoj postavljene na

V Novem mestu so padli...

Vojna je tudi v dolenski metropoli zahtevala 6 smrtnih žrtev in nekaj težko ranjenih

Nov mesto, 27. aprila

Vojne žrtve smo imeli tudi v našem drugem povsem mirnem mestu. Med žrtvami, ki so umrle od dobljenih poškodb, so: Ivana Kukmanova, stara 61 let, posestnica iz Lesnice pri Novem mestu; Vinko Burnik, star 29 let iz Ljubljane; Matej Benedičič, strojevodja iz Ljubljane; Josip Mišič iz Grčarice; neki križi iz okolice Črmošnjic in Ivan Brkopec, posestnik, star okrog 28 let, doma iz Stopič pri Novem mestu.

Od raznih izstrelkov pa so bili težko ranjeni Franc Hren, star 16 let, iz Smolenje vasi pri Novem mestu, ki mu je strel prebil prsa; Josip Havrič, star 37 let, iz Gurinova 5. pri Novem Marofu; Leopold Kordeš, star 36 let, iz Jamnika, fara Selce pri Kranju; Andjelko Kujandžić, star 35 let, iz Prizrena št. 23; Milivoj Milivojevič iz Katarja, srez dragačevski, ranjen v levo nogo; Jovo Telebak, star 26 let, iz vasi Podgora pri Mostaru, ranjen v glavo in hrbet; Simon Golob, star 38 let, iz Poljske Gorje pri Bledu, poškodovan o priliki zračnega napada po vsem telesu. Njegovo stanje je obupno.

Drugače pa je postalo življenje v Novem mestu spet normalno. Vse je ostalo na svojih mestih. Uradni svet redno poslujejo. Za red in mir skrbijo italijanske oblasti. Nasproti civilnemu prebivalstvu je vojaško zelo vljudno in ljubeznivo. Knjižarne so prodale skoraj vse italijansko-slovenske slovarje.

Nesreče z orožjem in strelivom

V Irči vasi je neke iztakni odvrženo ročno granato 13letni posestnik sin Milan Flinček. Deček je v svoji nevednosti pričel točiti po nevarnem orožju, da se je užgalo. Po nastali eksploziji so drobci gra-

njenim duhom delovala za največjo moč in slavo Rima. — Skevket Verlači, Predsednik Vlade.

Italijanske hranilnice za vojne ranjence

Rim, 27. apr. (Stefani). Nj. Vis. Princeza Piemontska je sprejela grofa Di Vulcia in grofa Facchinetti, ki sta ji v imenu Italijanskih Hranilnic in podobnih zavodov izročila 450.000 lir. Ta znesek so zavodi poklonili italijanskim ranjenecem.

Kr. Civilni Komisarjat tudi v Črni gori

Rim, 27. apr. (Stefani). Z dekretom Nj. Vel. Kralja je bil imenovan polnomočni minister Mazzolini za Kraljevega Civilnega Komisarja v Črni gori. Kr. Civilni Komisar Mazzolini je že odpoval na Cetinje.

Smrt junaka

Rim, 27. apr. (Stefani). Na grški fronti je padel Fašistični Konzul Secondo Meneghetti. Pokojnik si je pridobil velike zaslugе za Fašistični Pokret. Boril se je že v Vzhodni Afriki in pozneje v Spaniji.

laž, čim bo objavljeno zaključno nemško službeno poročilo o pohodu na Balkan in o izgubah nemških oboroženih sil. Prav tako se je zgodilo tudi o priliki pohoda na Norveško in na Francijo. Sprito resničnosti dejstev se bo morala zlobna fantazija spet enkrat umakniti.

Sprejem na čast španskim dijakom

Rim, 27. aprila. (Stefani). V navzočnosti Inšpektorja Fašistične stranke Gatta, španskega odpravnika poslov, Sefa Inozemskega središča Fašistične stranke in Sefa upravnih poslov se je vršil sprejem, ki ga je priredil Klub inozemskih študentov Vseučiliških fašističnih skupin (GUF) na čast državnemu šefu španske akademске mladine (SEU) dr. Guitarteu in članom španskega vseučiliškega zastopstva. Sprejem, ki so se ga udeležili Fašistični akademiki, dobrovoljci v španski vojni, nadalje voditelji Tajništva Fašistične akademiske organizacije (GUF), Skupine inozemskih študentov in organizacije GUF v Rimu, je potokeel v ozračju žive prisrčnosti in iskrenega tovarštva.

Vozne olajšave

Rim, 27. aprila. (Stefani). Ministrstvo poljedelstva in gozdov sporoča, da bodo po dogovoru z železniško upravo, začeti s 16. aprilom 1941-XIX ter vse tekoče leto uživali prevozi ovčjih izdelkov razen ugodnosti, ki jo določa izjemna tarifa št. 206 g. v., nadaljnje znižanje 35 odst. za pošiljke do 100 km ter 50 odst. za pošiljke preko 100 km. Razen tega je bilo določeno 50 odst. znižanje taks za razkuženje ter za prevoz pastirskih izdelkov, taksiranih na osnovi gori navedene izjemne tarife.

Kanal med Turinom in jezerom Maggiore

Turin, 27. apr. (Stefani). Tu je bil včeraj poseben sestanek, na katerem so razpravljali o gradnji velikega plovnega kanala med Turinom in jezerom Maggiore, ki naj bi se pričel graditi takoj po vojni. Na ta način bi se Turin po vodni poti zvezel z Milanom in dalje z Jadranskim morjem. Pobudo podpira tudi skupina Fiat. Z njeno realizacijo se bo izpolnila starodavna želja Turina in vsega Piemonta. Vodna pot bo ogromnega pomena za vse gospodarstvo v Piemontu.

nate ranili nesrečnega po desni roki in nogi. V Gornjem Mokronogu pri Trebeljnu se je na paši igral s patrono 14letni Anton Finc. Vojaška patrona se je pri igranju sprožila in Finc težko ranila po životu. Njegovi poškodbe so prav težke.

Na Veseli gori pri St. Janžu se je igral z vojaško patrono 28letni Virgil Leskovec. Patrona se je vžgala in Leskovec ranila po levi roki. V vasi Črešnjec se je igral z naidenim strelivom 16letni posestnikov sin Leopold Babič. Strelivo se je vnelo in dečka ranilo po obeh rokah.

V Pluski pri Trebnjem je bil ustreljen v desno roko 19letni posestnikov sin Anton Gore.

Tri prometne nesreče

Novo mesto, 27. aprila. Pri vasi Potok blizu Vavte vasi se je težko onesrečil 42letni Anton Sirok, doma z Jesenic. Gregorčičeva 5. V diru se je vozilo prevrnilo in pokopalo Siroka, ki je do bil pri nezgodi notranje in zunanje poškodbe.

Neki avtomobilist je podrl na cesti 33letnega posestnika Mihaela Turka iz Oreha Zlomljeno ima levo nogo.

Med potjo iz Črmošnjic v Novo mesto se je prevrnil z voza 56letni posestnik Franc Smid. Moč je pri nesreči do bil poškodbe po vsem životu.

Popravi! V Mussolinijevem razglasu o menjalnih tečajih in valutah na ozemljih bivše kraljevine Jugoslavije, zasedenih po italijanskih četah, se mora osmi odstavek pravilno glasil:

Prebivalci ozemelj bivše kraljevine Jugoslavije, zasedenih po italijanskih Oboroženih Silah, ki so zapustili ta ozemlja, pa se dokončno vračajo, nanje, lahko imajo pri sebi jugoslovanske valute do zneska 200 din, (ne 20, kakor je bilo pomotoma objavljeno).

Nemški napadi na angleška letališča

Berlin, 27. aprila. (DNB). Izvedele so se nekatere nove podrobnosti o silnem razdejajanju, ki so ga povzročili nemški letalski napadi na številna angleška letališča in tehnične naprave v noči od 23. na 24. aprila. Ista skupina nemških letal, ki je v zadnjih dneh s posameznimi drznimi napadi iz višine komaj 20 metrov uničila 35 angleških letal za bombardiranje, kakor tudi hangarje in neko veliko taborišče angleških čet, je sedaj napadla s še večjim učinkom drugo oporišče angleškega letalstva. Prizadela je neko oporišče za nočne polete. Na njem so bila številna letala tipa »Bristol-Blenheim« ter »Wichers« in »Wellington«, ki so izvršila že več poletov v Nemčijo ter bombardirala z zažigalnimi in eksplozivnimi bombami stanovanjske okraje. Uničeni so bili štirje hangarji in neki pristanski nasip v bližini vojaškega taborišča. Dalje so bila v polno zadeta skladišča karburatorov in municije. Močnim eksplozijam so sledili visoki stebri dima in se dvigali na stotine metrov visoko v nebo. V isti noči je bilo zadetih z enakim uničujočim učinkom več drugih angleških vojaških naprav.

Berlin, 27. aprila. (Stefani). Dva angleška bombnika sta snoči napadla otok Nordey. Bombardiranih je bilo nekaj hiš in poslovnih lokalov. En civilist je bil ubit, več drugih pa je bilo ranjenih. Nemško protiletalsko topništvo je sestrelilo oba aparata. Pri drugih letalskih akcijah je sovravno letalstvo izgubilo včeraj še nadaljnji dve letali.

Berlin, 27. aprila. (DNB). O priliki poskusnih napadov angleških letal na nemško obalo ob Severnem morju je protiletalska obramba včeraj podnevi sestrelila tri angleške bombnike, v letalski bitki nad Kanalom pa je bilo sestreljeno eno lovsko letalo tipa Spitfire.

Pri Rdečem križu nad 11.000 pogrešanih

Ljubljana, 26. aprila. Rdeči križ si bo zaradi pomanjkanja prostorov, ki so postali pretešni zaradi ustanavljanja novih zelo važnih in nujnih oddelkov, za svoje na novo ustanovljene oddelke poiskal nove prostore. Pri tem deia s polno paro naprej. Središče zanimanja prebivalstva je še nadalje njegov poizvedovalni oddelk: s priključenim oddelkom za objavo, ki je zaenkrat še v prostorih mestnega liceja na Bleiweisovi cesti.

Požrtvovalni sodelavci so doslej sprejeli v svoje zapiske, za katere spet posebni oddelki vodi posebno kartoteko, že blizu 11.000 prijelv pogrešanih. Dnevno rastejo številke prijavieljenih pogrešancev skoraj do 1.000. Kakor smo izvedeli, se jih je od teh objavilo že okrog 6.000 prijavieljenih, ti pa so dali Rdečemu križu podatke o nadaljnjih blizu 1.000 pogrešanih. Marsikateri so vedeli navesti podatke o celih skupinah pogrešanih.

Skupno z Rdečim križem vsi tisti, ki poizvedujejo za svojci, nestropno pričakujejo povratek posebnih odposlancev, ki so se napotili v razne kraje na področju bivše države. Delo teh, ki so krenili na pot s celimi kupi poizvedovalnih pol, seveda ni lahko in je predvsem zelo zamudno, zato naj imajo poizvedovalci nekaj potrpljenja. Vsekakor pa naj tisti, ki se vračajo, olajšajo in poenostavijo delo Rdečega križa s tem, da se mu takoj javijo in mu dajo na razpolago vse dragocene informacije, ki jih morda imajo o pogrešanih, s katerimi so se kje srečali.

Otroci so blagoslov

Otroke so pri vseh narodih imenovali božji blagoslov. Starši so hoteli imeti deco in so smatrali za nesrečo, če qe ni bilo. Vse so storili, da bi se jim rodili otroci. Za hišo, v kateri ni bilo otrok, so rekli, da so ji izpodkopani temelji, da bo ognjišče ugasnilo, da se bo trta posušila, da ne bo nikogar, ki bi prižgal umirajočemu na smrti postelji svečo in bi mu zatislil oči. Jalo vo ženo so smatrali za zakletko. Pri mnogih narodih je žena, ki ni mogla roditi, pripoljala v hišo drugo, da bi bilo pri hiši potomstvo. Zato je povsem razumljivo, da so povsod želeli imeti otroke, celo številni naraščaj. Otroci so predstavljali veliko vrednost. Nagonsko so čutili ljudje v deci podaljšanje življenja in ohranitev rodu, prav tako kakor se vsak nagonsko bori za obstoj — lastnost, ki je prirojena vsem živim bitjem. V odraslem otroku, včasih pa tudi že v nedoroasem, so videli delavca, novo delovno moč, ki bo pomagala starejšim in jih zamenjala, ko bodo ostareli in onemogli. Otroci so bili torej starešem potrebni in zato so jih smatrali za blagoslov.

Danes na žalost otroke vse bolj smatratrjo za breme. Vsekakor morajo biti za to globlji vzroki. Predvsem moramo vedeti, kdo ima največ otrok in kje se rodi najštevilnejša deca. Brez dvoma je največ rojstev na vasi, najštevilnejše rodbine imajo ubožni ljudje, dočim je v mestih število otrok vse manjše. Imovitjši ljudje v mescu in na vasi imajo čim dalje manj otrok, v mnogih rodbinah celo nobenega.

Za siromake številni otroci, ki jih le z največjo težavo vzdržujejo in hranijo, gotovo niso več božji blagoslov; prej so zanje breme. Ljubezen do otrok pri njih ni nič manjša čene večja, kakor pri imovitih ljudeh, naključno težkočam. ki jih imajo z zarodom. Na vasi postancijo otroci roditelev z malo zemlje brezdomci. Družina, ki ima samo 2 do 3 ha zemlje, se že sama težko preživlja od skromnih pridelkov. Nikakor pa to ne bi bilo mogoče, če bi to majhno posest razdelili še na 3 ali 4 otroke. In pri nas je večina kmečkih gospodarstev, ki imajo manj kakor 3 ha zemlje. Otroci takih posestnikov so nujno primorani iti na najemniško delo. Zaradi navedenih težav si siromaki roditelji v resnici ne morejo želeli velikega števila potomcev. Zelo težko jih zredijo in je prav pomanjkanje vzrok velike umrljivosti njihovih otrok.

Nasprotno pri imovitejših ljudeh pomanjkanje ne more biti vzrok za tako maloštevilno naraščaj. Število otrok se pri njih

Naredbe Kr. Civilnega Komisarjata

Kr. Civilni Komisar za zasedeno slovensko ozemlje, na podlagi svoje odredbe z dne 22. aprila 1941-XIX, št. 6, s katero se prepovedujejo izplačila fizičnim in pravnim osebam, bivačim na ozemlju bivše jugoslovanske države, ki ni zasedeno po Italijanski Vojski, in s katero je odredjena obveznost položbe zadevnih zneskov pri Hranilnici dravske banovine,

odredja:

Člen 1.

Rok, ki ga določa člen 2. naredbe z dne 22. aprila 1941-XIX, št. 6, za položbo zneskov, ki jih dolgujejo ustanove in zasebniki fizičnim in pravnim osebam, bivačim na ozemlju bivše jugoslovanske dr-

žave, ki ni zasedeno po Italijanski Vojski, se podaljšuje do dne 3. maja 1941-XIX.

Člen 2.

Kdor ima na slovenskem ozemlju, zasedenem po Italijanski Vojski, svoje bivališče zunaj mesta Ljubljane, je upravičen, da izvrši položbo v istem roku razen pri Hranilnici dravske banovine za njen račun tudi pri poštini uradih.

Člen 3.

Ta odredba stopi v veljavo z današnjim dnem.

Ljubljana, 26. aprila 1941-XIX.

Kr. Civilni Komisar

za zasedeno slovensko ozemlje:

EMILIO GRAZIOLI

Amerika v škripcih

Rooseveltova politika tira Ameriko vedno bolj v sle-dove angleške katastrofe

New York, 27. aprila. (DNB). V svojem uvodniku daje »Washington Post« v smislu Rooseveltovih navodil, ki so jim sledili tudi ameriški ministri Hull, Knox in Wikard, zelo kalno in turobno sliko za primer, da bi bila Anglija prisiljena skleniti mir z Nemčijo. Hitler bi potem ne počival na svojih lovrih, marveč bi se lotil še odinega preostalega tekmeča v svoji borbi za svetovno moč in Amerika bi bila že v najbližji bodočnosti zapletena v ta boj. Zato morajo Zedinjene države vse storiti, da očuvajo Anglijo pred porazom. Podobno piše Pearson in Allan v »Times Herald«. Ta dva naštevata obveznosti, ki jih je Anglija prevzela nasproti Poljski in balkanskim državam, pa jih ni mogla izpolniti. Ravnotako bi slo Ameriki, ki je takisto prevzela mnoge obveznosti. Tako bi Amerika na primer niti Filipinom ne mogla dati objavljenih pomoči, za očuvanje Havajskega otočja in Alaske pa bi morala uporabiti večji del svojega brodograja. Celo Panamski kanal se ne da braniti, ako bi napadalec pri svoji akciji uporabil veliko število letal. Ne glede na vse to so tudi obveznosti nasproti državam latinske Amerike skoraj neizvedljive. V takih okoliščinah je edina rešitev Amerike, da obvaruje Anglijo pred poginom in da omogoči še nadalje nadvlado angleškega brodograja na Atlantskem oceanu.

Ameriške težnje po Grenlandiji

New York, 27. aprila. (DNB). Poročevalac »New York Sun« Phelps Adams javlja: Predsednik Roosevelt je na konferenci tiska prošle sobote ostavil dojem, da se Amerika vedno bolj približuje odprtemu spopadu s silami csi. Roosevelt je s svoji-

Kanada postane ameriški dominion

New York, 27. apr. (DNB). Tiskovna objava, ki sta jo prošli ponedeljek izročila javnosti kanadski predsednik vlade Mackenzie King in predsednik Zedinjenih držav Roosevelt o novem tesnejšem vzajemnem sodelovanju Kanade in Zedinjenih držav, po vsem videzu obsega samo nekoliko ciljev, glede katerih je bilo doseženo popolno soglasje. Omenjena objava se je omejila v bistvu na finančno pomoč Zedinjenih držav v tekočem letu in na vključitev kanadskih dobav Veliki Britaniji v ameriški zakon o pomoči Angliji, v kolikor mora Kanada za svoje dobave Angliji uva-

žati surovine iz Zedinjenih držav. Nadalje je prišlo do soglasja o vprašanju kanadskih dobav zlasti različnih surovin ameriški industriji. Važen del teh dogovorov, ki bodo potrjeni pri nameravanem Rooseveltovem posetu v Kanadi, se nanaša na dalekosežno gospodarsko sodelovanje obeh držav. Politično združenje se pri teh razgovorih najbrž ne bo načelo, pač pa se bo razpravljalo o popolni stopitvi gospodarske obeh držav, t. j. Kanade in USA. Ta stopitev bo približno taka, da bo stala Kanada skoro v enakem odnosu do Zedinjenih držav kakor do Anglije. Oba državni-ka sta tudi v načelu obravnavala načrt carinske unije med Kanado in Ameriko ter sta sprejela sklep o ustanovitvi skupnega ozemlja za svobodno trgovino.

Ameriška ojačenja na Filipinih

Tokio, 27. aprila. (Domei DNB). V krogih tujih dopisnikov se pripoveduje naslednja govora, za katero n nobenih stvarnih dokazov, ki pa je vsekakor zaradi svoje vsebine močno zanimiva. Japonski minister Iši je na redni konferenci z mozemskimi novinarji dejal nekemu inozemskemu dopisniku, da Zedinjene države neprestano dovažajo na Filipinsko otočje vojaška ojačenja. Iši je k temu dodal opazko: Mi ostanemo pri vsem tem nemi.

Američani proučujejo letalsko vojno

Lizbona, 27. aprila. (DNB). Semkaj je prispela na poti v Anglijo zopet neka letalska delegacija Zedinjenih držav, ki potuje v Evropo z namenom, da prouči letalsko vojno.

Ineni odpotoval iz Ankare

Ankara, 27. aprila. (Bolgarska tel. ag.) V petek je ob 23. odpoval z vlakom iz Ankare predsednik turške republike Ismet Ineni. K njegovemu odhodu so se zbrali na kolodvoru predstavniki vlade Sajdam, šef generalnega štaba Cakmak, vsi ministri in mnogi poslanci. Kam potuje predsednik Ineni, ni bilo objavljeno.

Papen še vedno v Berlinu

Berlin, 27. aprila. (Bolgarska tel. ag.) Nemški poslanik pri turški vladi Papen se še vedno mudi v Berlinu.

Šahovski turnir v Moskvi

Moskva, 27. aprila. V šahovskem turnirju je bilo snoči igrano 19. predzadnje kolo. Bilo je to najboljše kolo v turnirju, vse tri partije so se končale z odločnimi. Keres je kot bel zaigral proti Lilienthalu kraljevi gambit in je že po 19. potezah v silovitem napadu zmagal. Botvinnik je po 29. potezah prisilil k predaji Bondarevskega, Smislov pa je z močnim napadom dobil v 41 potezah proti Boleslavskemu. Botvinnik je dobil še tudi svojo prekinjeno partijo proti Boleslavskemu.

Stanje po 19. kolu je: Botvinnik 12 (1), Keres 9 (2), Smislov 8 (3), Bondarevski 7 in pol (2), Boleslavski 7 in pol (1), Lilienthal 7 (3).

Danes in jutri bodo odigrane vse prekinjene partije, zadnje kolo pa se igra v torek zvečer.

Le udienze di Sua Maestà il Re e Imperatore

ROMA, 27 apr. (Stefani.) Ieri mattina alle ore 10.30 Sua Maestà il Re e Imperatore ha ricevuto in audienza di congedo nel Real Palazzo nel Quirinale l'Ecc. il dott. Diomedes Arias Schreiber, inviato straordinario e ministro plenipotenziario del Perù, presso la Real Corte. Successivamente l'Augusto Sovrano ha ricevuto l'Ecc. il dott. Vasil Grigorova che gli ha presentato le lettere che lo accreditano presso la Real Corte in qualità di inviato straordinario e ministro plenipotenziario di Romania.

La riconoscenza al Duce del popolo albanese

ROMA, 26 apr. (Stefani.) Al Duce è pervenuto da Tirana il seguente telegramma: «Le Vostre parole a me dirette costituiscono il premio migliore alla nostra fedeltà e all'alto spirito, fervida volontà, con cui il popolo albanese ha vissuto a fianco dei fratelli italiani in questa guerra, la cui fine vittoriosa segna il definitivo trionfo delle Potenze dell'Asse in tutti i Balcani. Le Vostre parole rappresentano la certezza che in ogni cuore schietto; nella pace con giustizia e nel nuovo ordine da Voi, Duce, l'Albania avrà sicuramente riconosciuti i suoi diritti e garantita la sua vita nelle giuste frontiere e nell'ambito della Comunità Imperiale di Roma. A nome del Governo Albanese Vi esprimo, Duce, il più alto ringraziamento e l'ardente voto di tutta l'Albania, di operare ancora e sempre con immutabile animo per la più grande potenza e gloria di Roma.» Scevket Veriati, Presidente del Consiglio.

Le Casse di Risparmio per i feriti di guerra

Roma, 27 aprile. (Stefani.) Sua Altezza Reale la Principessa di Piemonte accolse nella giornata di ieri gli senatori marchesi di Vulci e Facchinetti, che le consegnarono la somma di 450.000 Lire quale dono delle Casse di Risparmio Italiane ai gloriosi feriti di guerra.

R. Commissariato Civile anche nel Montenegro

Roma, 27 aprile. (Stefani.) Con Regio decreto il Ministro plenipotenziario Mazzolini è stato nominato Regio Commissario Civile del Montenegro. Il nuovo Regio Commissario Civile è già in viaggio per Cettigie.

La caduta di un eroe

Roma, 27 aprile. (Stefani.) Sul fronte greco è eroicamente caduto il Console Secondo Meneghetti. L'eroe ha dedicato tutta la sua attività al Fascismo e al Regime. Il grande caduto fu volontario tanto nella guerra Etiopica quanto in quella di Spagna.

Il rapporto dei dirigenti delle Federazioni Nazionali e dei direttori della Confederazione Fascista dei lavoratori dell'Industria

Roma, 26 apr. (Stefani.) Si sono riuniti a rapporto i dirigenti delle Federazioni Nazionali ed i direttori della Confederazione Fascista dei lavori dell'Industria. Il rapporto in assenza del Presidente Capoferri, volontario alle Armi e in zona di operazione, è stato presentato dal Vicepresidente Cons. Naz. Amilcare de Ambris. Dopo avere rivolto un fervido saluto ai combattenti di tutti i fronti, il Vicepresidente confederale ha rilevato che i lavoratori di tutte le categorie, i quali si sentono essi pure impegnati e collaboranti per le esigenze della guerra e della vittoria, seguono con commossa gratitudine l'eroico sforzo dei soldati dell'Italia Fascista ed esultano nel constatare ogni giorno che la primavera, come il Duce aveva previsto nel suo storico discorso del 23 febbraio scorso, ha portato luci di gloriosi successi alle nostre armi. Il Cons. Naz. de Ambris ha trattato quindi del trasferimento dei nostri operai in Germania, illustrando le più recenti iniziative confederali per una piena ed efficiente assistenza sia in preparazione della loro partenza sia durante la loro residenza nel Paese alleato. Inoltre ha illustrato l'attività di collaborazione della Confederazione con le gerarchie del Regime e con le Autorità del Governo nel settore economico ed ha sottolineato le manifestazioni con le quali gli organi dei lavoratori partecipano alla celebrazione della giornata della tecnica.

Infine ha precisato alcune direttive per una pratica e sempre più viva assistenza alle famiglie dei lavoratori alle Armi. I dirigenti dei servizi confederati hanno riferito quindi sulla tutela dei lavoratori dell'Industria nelle terre d'oltremare, sugli orari di lavoro e sullo sviluppo dell'attrezzatura del collocamento la quale ha raggiunto ormai il cospicuo totale di 802 uffici, così ripartiti: 2 a carattere nazionale, 94 provinciali, 212 di zona e 494 a carattere intercomunale. Il rapporto si è iniziato e chiuso col saluto al Duce.

Una nuova trovata della radio inglese

Berlino, 26 apr. (Stefani.) La radio inglese ha diffuso le «cifre esatte» delle

Življenjsko delo G. A. Perca

G. A. Perca je bil po rodu iz Voloske. Ze v mladih letih, ko je potoval gimnazijo v Trstu, se je z vsem ognjem svoje duše posvetil speleologiji — teoretičnemu študiju in praktičnim raziskovanju — a učitelj so mu bili Moser, Marchesetti, Marinitch in Hanke. Njegovo raziskovanje na terenu je obstajalo že takrat iz najdiznejših podvigov, na katerih pa ga je zmeraj spremljala sreča, da je dosegel mnoga važna odkritja.

Ni mu bilo še 20 let, ko je objavil prve rezultate svojih preiskav globokih kraških jam v tržaški provinci, kakršne so jama pri Brezovici, Martelov prepad, Hudičeva jama in druge. Po večini so to jame, na stotine metrov globoke, ki jih je ob skromnih sredstvih, s katerimi je razpolagal, raziskal z neustrašnim pogumom in jih napravljal dostopne z lastnimi prihranki. Ki jih je v celoti potrošil za raziskovanje podzemlja. A njegova vrnja se ni izčrpavala v odkrivanju čim ugodnejših dohodkov iz podzemnega sveta, temveč je z enakim ljubeznijo študiral toplotne in geološke razmere podzemlja, iskal podzemsko favno, v kameninah ohranjene ostanke davno izumrlega živalstva in sledove predhistorične dobe. To njegovo delo je rodilo mnogo uvaževanja vrednih plodov, o čemer pričajo njegove publikacije o Medvedji jami pri Gabrovici, o Rimski jami pri Zgoniku, o jami pri Nabrežini in o mnogih drugih. Percovo ime je tesno povezano z odkritjem številnih jam tržaškega in istrskega Krasa. A niso ga zanimale jame same, temveč je globoko poniknil v občo hidrologijo in morfologijo kraške zemlje. Zgodila se je odločno postavil velikemu Martelu ob stran in zagovarjal tezo kraških podzemskih rek proti teoriji, ki jo je zastopal Grund in njegovi, da v kraškem podzemlju obstoji le nekakšna vodna plast. Razvoj stvari je nazorno potrdil, da je imel Perco prav.

Ko je leta 1909 prišel v Postojno, je našel najlepše polje uspešnega dela. Slavo Postojnske jame je povelil v nešteti spisi, objavljenih po znanstvenih zbornikih, literarnih revijah in v dnevnem tisku vsega sveta. Z njegovim prihodom se je začela za Postojnsko jamo zlata doba. Z brezpričerno verno se je lotil urejanja, oskrbel je jami razsvetljavo, prišel je

perde tedeske v napredku, da bi izjavili Golovinovo in Gregorčevu mladinsko igranje »Princeska in zmaja« kot izven predstavo v četrti 1. maja. V bajki nastopajo: kralj, princeska, cigan, pogumni dečko Jožek, zmaj, zajčki, petelinček, lisica, mačka, volk, medved, dve verveci, kresnice, netopirji in Jaga-baba. Režiserka: Maša Slavčeva. Dirigent: D. Zebre. Koreograf: inž. P. Golovin.

Ricevimento in onore degli studenti spagnoli

Roma, 26 apr. (Stefani.) Alla presenza dell'Ispectore del PNF e del Capo dei servizi amministrativi ha avuto luogo un ricevimento offerto dal Centro studenti stranieri del SEU, dott. Guitarte, e dei componenti la delegazione universitaria spagnola. La riunione cui hanno partecipato i Fascisti universitari volontari nella guerra di Spagna, i dirigenti della Segreteria del GUF, del Centro studenti stranieri e del GUF della Urbe, si è svolta in una atmosfera di viva cordialità e di schietto cameratismo.

Facilitazioni ferroviarie

Roma, 26 apr. (Stefani.) Il Ministero dell'Agricoltura e delle Foreste comunica che in seguito ad accordi con l'Amministrazione ferroviaria, a decorrere dal sedici aprile 1941-XIX e per tutto il corrente anno ai trasporti di ovini transumanti verrà applicata oltre la facilitazione prevista dalla tariffa eccezionale numero 206 g. v. l'ulteriore riduzione del 35%, per le spedizioni percorrenti fino a 100 km, e del 50% per le spedizioni percorrenti oltre 100 km. È stato altresì disposto per la riduzione nella misura del 50% delle tasse dovute per la disinfezione nonché per il trasporto degli effetti pastorizi tassati in base alla tariffa eccezionale anzidetta.

njegova izredna, neutrudljiva delavnost in vsi so iskali sveta in pobude pri tem najodličnejšem poznavalcu kraškega sveta.

A med gosti, ki so prihajali k njemu, so bili tudi številni državniški in knezi iz Italije in od onkraj meja. Najbolj počaščen pa je bil, ko je nekaj mesecev po aneksiji postojnskega ozemlja obiskal Postojnsko jamo Kralj Vittorio Emanuele III in ko si je 19. septembra 1938 — to je bilo po največje doživljanje pokojnega Perca — Duce ogledal Postojnsko jamo.

Naše gledališče

D R A M A
Začetek ob 17. uri
Ponedeljek, 28.: Zaprt.
Torek, 29.: Trideset sekund ljubezni. Red A.
Sreda, 30.: Proteklice. Red Sreda.

O P E R A
Začetek ob 17. uri
Ponedeljek, 28.: Zaprt.
Torek, 29.: Ples v maskah. Red Torek.
Sreda, 30.: Tri stare škatle. Red B.

Za red A bodo igrali v torek Alda de Benedetti tridejansko veseligoje »Trideset sekund ljubezni«, ki se odlikuje s spretno zgrajenim, odsko učinkovitim dejanjem in humornimi scenami s satirično noto zoper zlagano rodbinsko moralo, ki jo omaje demno vprašanje. Avtomobilska nesreča je povod za pravdo, v kateri gre za trideset sekund ljubezni.

Verdijev »Ples v maskah« je delo, v katerem je uporabljen besedilo, ki ga je priredil Plave F. M. po Scribejevi igri. Dejanje se godi v Bostonu in okolici koncem 17. stoletja. Delo vsebuje vse kompozitorske odlike mojstra Verdija: melodioznost, zanimive ritme, pevne speve, učinkovite zvozne in dramatične prizore. Peli bodo: Laboševa, Franc, Janko, Spanova, Ivančičeva, Dolničar, Zupan, Lupaša, Jelinkar in Skabar. Dirigent: Anton Neffat. Režiser: Drago Zupan.

Starše in mladino opozarjamo, da bodo izvajali Golovinovo in Gregorčevu mladinsko igranje »Princeska in zmaja« kot izven predstavo v četrti 1. maja. V bajki nastopajo: kralj, princeska, cigan, pogumni dečko Jožek, zmaj, zajčki, petelinček, lisica, mačka, volk, medved, dve verveci, kresnice, netopirji in Jaga-baba. Režiserka: Maša Slavčeva. Dirigent: D. Zebre. Koreograf: inž. P. Golovin.

Objave

— Poizvedba. G. Edvard Šega, trgovec s čevlji iz Ljubljane, je odšel s 1. baterijo 1. polka motorizirane artilerije najprej v Slavonsko Požogo, odtod pa v Kumanovo. Njegovo zadnje obvestilo je datirano iz Kumanova s 1. aprilom 1941, potem pa se ni več javil. Kdor bi kaj vedel o njem, se naproša, da sporoči na naslov: Šega, trgovca Edo-čevlji, Ljubljana, Prešernova 45.

Opozarjamo na nocojšnji intimni koncert Glasbene Matice, ki se bo začel ob 18. uri v mali filharmonični dvorani. Koncertni spored, ki obsega Corelljevo Sonato da camera, Beethovenov Trio v b-duru op. 11, Sukov Trio v c-molu op. 2 in Arničev Klavirski trio op. 6, bodo izvajali priznani domači solisti, in sicer ga. Francka Ornikova (violina), prof. Cenec Šedlbauer (čelo) in pianist Marjan Lipovšek (klavir). Obisk najtopleje priporočamo, posebno pa opozarjamo na začetek ob 18. uri. Predprodaja v Knjižarni Glasbene Matice. (—)

Žrtev siroveža

V ljubljansko bolnišnico so pripeljali posestnikovega sina Alojzija Jožija iz Liplenja, občina Stari trg pri Ložu. Brez pravega poudarka je brezposelni delavec Jože Miklar udaril z motiko po desnici. Joželj je dobil zastrupljenje in je njegova poškodba zelo huda.

Nemško-turški gospodarski sporazum

Berlin, 27. aprila. (Boharska tel. ag.) K podpisu novega nemško-turškega trgovinskega sporazuma izjavljajo na merodajnih nemških mestih, da je bil sporazum sklenjen v okviru že obstoječega nemško-turške trgovske pogodbe ter ne prinaša nobenih novih momentov.

Uspehi rimske opere v Berlinu

Berlin, 27. aprila. (Stefani.) Glasbeni kritiki največjih berlinskih dnevnikov pišejo o predstavi v »Deutsches Opernhaus«, kjer so igrali »L'italiana in Algeri«, ter podarjajo močnejše uspehi, ki ga je dosegla pri berlinskem občinstvu ta predstava, v kateri je izjemoma nastopil ves ansambl Kraljevske rimske opere. Kritiki posebej omenjajo med drugimi najboljšimi solisti sopranistko Gianni Pederzini, katere igralski dar in petje sta silno navdušila občinstvo.

Smrt španskega generala

Madrid, 27. aprila. (Stefani.) V petek je bil pokopan general Martin Moreno. Poleg najstarejših predstavitev državne oblasti so prisostvovali pogrebu vojaški atašee Italije, Nemčije in Portugalske.

Argentinski zunanji minister v Španiji

Madrid, 27. aprila. (Stefani.) Novi argentinski zunanji minister Ruiz Guinazu je odpotoval v Toledo in si ogledal tamonje znamenitosti.

Poslovodjem Bat'a

Po poročilih iz Borova dela tovarna normalno dalje. Pošiljke bodo odpremljene, kakor hitro se normalizira železniški promet. Izlake boste zaključili, ko prejmete čiste tiskovine. Vsa ostala navodila boste dobili od G. Kavca, ki je v stalni zvezi s tovarno v Borovem.

V kratkem bo G. Kavce izvršil kontrolo vseh prodajal.

BATA, Ljubljana.

Ordinanze del R. Commissariato Civile

Il R. Commissariato Civile per i territori sloveni occupati, vista la propria ordinanza del 22 aprile 1941-XIX No 6, con cui stabiliva il divieto di pagamenti a persone fisiche e giuridiche nei territori dell'ex Stato jugoslavo, non occupati dalle Forze Armate Italiane, e l'obbligo di depositare le relative somme presso la Cassa di Risparmio del Banato della Drava

ordina:

art. 1.
Il termine stabilito all'art. 2. dell'ordinanza del 22 aprile 1941-XIX No 6, per il deposito delle somme dovute da enti e privati a persone fisiche e giuridiche nei territori dell'ex Stato jugoslavo, non occupati

dalle Forze Armate Italiane, è prorogato al 3 maggio 1941-XIX.

art. 2.
Coloro che risiedono nei territori sloveni occupati dalle Forze Armate Italiane, fuori della città di Lubiana sono autorizzati a effettuare il versamento oltre che presso la Cassa di Risparmio del Banato della Drava anche per conto della stessa presso gli Uffici postali entro il medesimo termine.

art. 3.
La presente ordinanza entra in vigore oggi.
Lubiana, il 26 aprile 1941-XIX.

Il R. Commissario Civile per i territori sloveni occupati
EMILIO GRAZIOLI

Poštne znamke dobe drugačen pretisk

Našim filatelistom se nudi prilika dragocene redkosti

Ljubljana, 27. aprila

Na pošto je bil te dni velik naval ljudi, ki so imeli doma večjo ali manjšo zbirko poštne znamke, da jih dajo po odredbi italijanskih okupacijskih oblastev pretiskati. Za to določeni poštni uradniki so imeli polne roke opravka. Pretiskovanje odnosno zamenjava nepretiskanih za pretiskane znamke bi se imela vršiti še danes, snoči pa je poštna uprava prejela odlok,

naj pretiskovanje odnosno zamenjavo ustavi. Doslej se znamke pretiskovale z žigom »Co Ci«, (kratica za »Commissariato Civile«), po novi odredbi pa bodo stare poštne vrednotice dobile drugačen pretisk. Zato so veljavne znamke s pretiskom in brez njega, a ker bodo znamke s prvotnim pretiskom v doglednem času postale iskana redkost, jih bodo najbrž kmalu razgrabili filatelisti

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglaš in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglaš Din 15.—. Dopolni za vsak oglaš in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglaš Din 20.— Vsi ostali oglaš se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglaš in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov.

Službo dobi

Iščem dekle za pomoč v kuhinji in za vsa hišna dela. Kr. bavičev J. Sv. Petra 59. 8287-1

Manufakturna

trgovina sprejme v službo mlajšo dekle z znanjem nemščine po možnosti z nekaj kapitala. Pozneje ni izključena ženitev. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lastni dom« 8306-1

Krojaškega

pomočnika samostojnega za velike komade, takoj sprejem v stalno službo. Za dobro in vestno delo dobro plačilo. Berčič Janko, krojaštvo, Škofja Loka. 8294-1

Vrtnar

samski in mlajši hlapci za kmetična dela na vrtu, se sprejme. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 8284-1

Službe išče

Absolvent. trg. teč. želi službe v trgovini, kot praktikanca. Najraje na deželo. Grem brezplačno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Trgovska«. 8281-2

Italijanščine vešč.

vestransko sposoben, iščem kakršnokoli zaposlitev, imam lastno kolo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sluga ali karkoli«. 8307-2

Pouk

Iščem pouk v italijanščini po najhitrejši metodi. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra 8291-4

Pohištvo

Opravo za jedilnico, moderno, kupim. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Jedilnica«. 8302-12

Oblačila

Moški povrniki čelje in črugo, prodam. Pred škofoje 21-III. levo. Pošta: Jančar, Sv. Petra c. 37. Tel. 47-38. 8292-20

Posest

Dve trgovski stan. hiše ter dva krasna kmetična posestva, prodam. Pošta: Jančar, Sv. Petra c. 37. Tel. 47-38. 8292-20

Stanovanje

Enosob. stanovanje oddam odrasli družini. Kavčska c. 5. 8278-21

Stanovanja

Eno ali dvosob. stanovanje, iščem v št. Vidu ali na Viču. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Z vrtnom«. 8288-23a

Stanovanje

eno, dvo ali trisobno, komfortno po možnosti s kabineto, iščem za maj ali kasneje. Dopolni na ogl. odd. Jutra pod »Brez otrok«. 8289-21a

Soba odda

Velika prazna soba s strogo separiranim vzhodom s souporabo kuhinje, se odda, istotam se odda opremljena soba za 1. maj. Poizve se v trgovini Skander, Celovška 79. 8276-23

Opremljeno sobo

lepo s posebnim vzhodom in souporabo kopalnice poceni oddam. Prekmurska 1 (za bežigradsko gimnazijo) 8283-23

Elegantna soba

s kopalnico in prostim vzhodom oddam samo gospodu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 8305-23

Informacije

o pogrešanem rez. peš. podporočniku Pengov Vladislavu, Sarajevu, Kosevo — Betanija 5. cel. — prosim, Vidja Pengov, Ljubljana, Tyrseva 62. II. nad. 8303-31

300 din nagrade

izplačam tistemu, ki mi najde kolo »Torpedo« št. 592. Bevcar, Ljubljana, Celovška c. 63. 8277-31

Tovariša kolesarja

Šketa iz 38. konj. div. v Logu pri Brezovici, ki je prejel civilno moško kolo, zelene barve, znamke »Dürkopp« tov. št. 165216, evid. št. 18998 iz vojaškega skladišča, naj sporoči kje se isti nahaja proti nagradi. — Deljak Milan, trgovina Kompare, Ljubljana, Gradišče 7. 8275-31

Lepo nagrado dobi, kdor mi sporoči

kje dobim 4 konje, 2 voza, 5 opremi, ki sem jih izročil: Škofja Loka 6 vod: 1 črn konj, bela lisca na glavi, smrek za trgan, noge spodaj belo lisaste 165-190 — 1924 z opremo in vozom; 1 črna kobila, bela lisca na glavi, usesa devile nazaj, 3 noge spodaj belo lisaste 160-190 — 1920 z opremo. V 40. pešadijski puk: 1 konj črn vpisano št. 148 srednji z opremo in vozom; 1 konj črn srednji brez tege z opremo. Poleg tega še ena konjska oprema, oddana na Brezovico, Andrievic Jože, Žaga, Škofja Loka. 8290-31

Avto

Mercedes-Benz osebn. avt. št. 2380-41, motorna št. 196594, se išče. Avto je bil oddan avto četi v Hosti pri Škofji Loki. Najditej se naproša, da proti nagradi javi na moj naslov: Pavel Štirn, avtovozovnik, Vrhnika. 8286-31

200 din nagrade

dobi, kdor mi prijavi ali poizve za kolo znamke »Puch«, črno pleskano z dvinom. Evidenčna št. 19122, tov. št. 741605. Vzeto je bilo na Kodeljevem. Naslov: Strnad, Ljubljana, Rožna ul. 41. 8285-31

Iščem konja

prama št. 66 srednje postav. široka prsa, na glavi eno malo liso in za pleč, mala bela lisca, kdor jo ima ali kaj ve naj mi sporoči, dobi nagrado din 500 na naslov: Janez Rakovec, Brez 22. Strazišče pri Kraju. 8301-31

Klišeje
ENO IN VEŠKARJE
JUGOSLAVIJA
Autograf na 23

Meta Korenova:

Profesorica na vasi

Sele ob desetih zvečer je prišla domov Maruša, ki je nosila zveneti naslov: »dip. phil., dodeljena kot honorarna učna moč meščanski šoli v X.« Ščemečni mraz, ki jo je vso dolgo pct od vlaka do doma zbadal v obraz in roke, je v njeni sobi komaj zapoznanje popustil. Sele, soba tri tedne ni bila kurjena. Mleko v posodi, ki jo je pustila na mizi, je bilo kakor voda v umivalniku zmrazilo. To je ugotovila Maruša na prvi pogled, kakor je na prvi pogled ugotovila, da leži v skoraj moderni omari na njeni najboljši, svetli bluzi plasti debelega prahu. S tem »skoraj moderen« je pa takole: moderne omare so vzidane v zid, Marušina pa je bila na zidu, kamor je zabila s peto svojega čevlja štiri debele žeblice, obesila na nje dvojke kril in dvojke bluz — in omara je bila gotova.

Maruša je postavila kovčeg v kot in se lotila kurjenja ogromne šolske peči, ki jo je sama muhavost postavila v njeno sobo. Prvo, s čimer se je počel maščevala Maruša, ker jo je tako dolgo zanemarjala, je bil val dima iz nje, ki je napolnil sobo s prozorno sivino. Sele potem so drva v njej veselo zagorela, kakor bi se hahljala Maruša, ki je kihajoč in solznih čih odpirala okno, Nato je Maruša, da bi se ogrela, pričela hoditi po sobi gori in dol in po samotni hiši je krepko odmeval cok — cok

njenih gojzicer. Ko se je soba nekoliko prezračila, je zaprla okno, da so v pisu zafrotale kratke koteninaste zavese, ki jih je nedavno s tolikšno pridnostjo v velikansko veselje svojih kolegov tako — nesimetrično azurirala, da je bilo to vidno celo na cesto. Nato je iznova naložila peč, ki je bila kakor nenašitno Mloholovo žrelo in spet pričela hoditi po sobi. Toda čim nestrpneje se se glasi po hiši cok — cok — cok, tem počasneje se je grela peč. Ko je ura na nočni omarici kazala že eno čez polnoči in je bila peč komaj mlačna, se je Maruša odločila in kar v smučarski obleki zlezla pod odejo, na katero je poleg plašča zložila še vse brisače in v svoji vneti postavitla na njo skoraj tudi kovčeg. Tako, in Maruša je pokazala mrazu fige.

Toda mrez se je Maruši po svoje maščeval. Vso noč se je sprehajala po neznoznem soparnem pragozdu, prav taknem kakršen je bil nasikan na podobi, ki je krasila umazani šolski hodnik. In ko se je na nekem drevesu prikazala še boja constructor, ki jo je grozila zadušiti, se je Maruša ravno v pravem trenutku zbudila, kajti sicer bi bila zamudila pouk.

Na umivalniku, ki je nekoč, najbrže v davnih časih premočel ploščo, zdaj pa kazal samo še rebra, je Maruša, boječ se, da

Gostilničarji Spodnještajerci!

Lepo hišo z dobro vpeljano gostilno in lepim gospodarskim poslojem in gostilniškim vrtom v skupni izmeri 2800 m prodam, še raje pa zamenjam takoj za trgovsko hišo z velikim vrtom ali stanovanjsko hišo v Ljubljani ali okolici. Poizve se in ogleda v gostilni PULKO, Terno pri Mariboru.

Razprodaja na večje zbirke sveta

Ameriški časopisni magnat Hearst je stavil na prodaj vso svojo pestro in mnogovrstno zbirko, ki jo cenijo na 50 milijonov

Ni še dolgo tega, kar so beležili vsi večji evropski listi kot senzacijo, da bo razprodaja velike, celotne umestne zbirke enega najbogatejših zbirateljev današnjega časa, znanega časopisnega magnata R. V. Hearsta. Brez pretiravanja lahko mirno zapremo, da je njegova zbirka ena najobsežnejših, kar jih je kot privatnik kdo posedoval do danes. Cela truma strokovnjakov je delala neumorno od leta 1938, da so lahko vestno in natančno oštevilčili in popisali za kataloge to ogromno zbirko, saj šteje preko 132.000 predmetov. Res je od navedenega časa umetnostna trgovina v Angliji tu pa tam zabeležila že kako manjšo dražbo iz Hearstovih zbirk, so pa bili to le drobci in ne toliko pomembne prodaje srebrnine in umetno obrtnih izdelkov. Kakor hitro se je razvedelo po časopisju za to Hearstovo odločitev, je bila to nemajhna senzacija za vse kulturne predele, kje koli utrina plodonosna trgovina z umetnostnimi in antikvitetnimi predmeti.

Zakaj in čemu se je odločil zagonečni ameriški Krez za ta korak razprodaje, je danes pač uganka. Prav nerazumljivo pa je posebno za ljubitelja lepih umetnosti, kako to, da bo vse svoje najdražje umetnine — tudi v platoničnem smislu — pustil na oder pod klavirno hladnega klicatelja cen. Saj bo razprodal vse, prav vse umetnine, ki so mu krasile stene in prostore ogromnih soban njegovih palač, gradov in posestev, kjer je v težkih trenutkih svojega neumnega življenja iskal ravno v njih okolju tihe utehe in tolažbe.

Kakor nam je zagonečna njegova odločitev, tako skrivnostna je on sam. Je prav preprost, znanje skromen in ne daje nikoli nikakih izjav. Na prvi pogled na nas spominja našega znanega politika, velika-lasčanskega gospoda, Res, da so Američani prvovrstni finančni politiki in zakaj hoče s to razprodajo potisniti ceno umetnin ravno v sedanjih, tako kritičnih časih, je že samo po sebi zagonečno. In to se prav v teh letih, ko vsak kdorkoli čuti nekoliko več denarne opore pod palcem, skuša naložiti čimbolj varno svoje papirno premoženje. Da so pa umetnine prav dobro sredstvo za to, nam ni treba pojasnjevati.

Hearstova zbirka je poleg čudaškega in prav ameriškega zbiranja resnično zanimiva; saj ni ne časovna in ne umestnostna doba, ki bi ne bila v nji zastopana s kakimi predmeti. Zbirka je tako ogromna, da jo je nemogoče spraviti na trg v obliki enkratne dražbe; zato bo nastanjena v obsežnih prostorih dveh vodilnih newyorških trgov. Obsegala bo v enkratnem ogledu okoli 100.000 kvadratnih metrov površine, torej še precej več, ko če bi razstavili to vseh nadstropjih treh tako velikih palač, kakor je Bata v Ljubljani (30.000 kv. metrov). Kljub temu pa še ni mogoče na tej velikanski površini cele zbirke razmestiti naenkrat. Zato bo ta nekaka prodaja posameznih reči, in kakor hitro bo kako delo našlo kupca, se takoj pravi prostor izpolni z drugim predmetom; nekaka umetnostna borza.

Zbirka vsebuje prav vse, karkoli je do danes ustvaril človeški umetnostni duh. Poleg izjemno lepe umetnine so široko šopir: otoli 73.000 slika, 10.000 srebrnih so-

ban iz različnih francoskih, angleških, nizozemskih in celo avstrijskih gradov. Poleg edinstvenih in brezhibno ohranjenih starinskih barvstih cerkvenih oken poseduje ta mož še najrazličnejše redkosti. Zanimivo je, da ima ta čudaški zbiratelj cel španski samostan, katerega je kupil v Sacramentii; nato ga je dal razdeliti, oštevilčiti kos za kosom in vsega v 14.000 zabojih prepeljati preko luže v svojo domovino. To čudaštvo ga je veljalo samo za transport nič več in nič manj ko 400.000 dolarjev. Kljub temu, da še ni natančnega pregleda njegovih katalogov in izčrpnega popisa njegovih predmetov, lahko vendar zabeležimo, kar se tiče kvalitete, da je njegova zbirka slik še najbolj slabo zastopana. Takoj se pa opazi, da je s posebno ljubeznijo zbiral francosko šolo 18. stoletja in so v zbirki tudi dela prvovrstnih mojstrov, kakor Beucher, Greuze itd. Precej dobro je zastopana tudi italijanska šola; posebno na stopi iz cele zbirke slik v ospredje delce van Dycka.

Po vsem tem je zelo zanimivo zabeležiti tudi izjavo, ki jo je pred kratkim podal znani newyorški umetnostni trgovec Hammer, ki vodi razprodajo celotne Hearstove zbirke in ki je že svoj čas vodil prodajo umetnin iz Rusije preko morja, da ceni vso to zbirko v najboljšem primeru na 50 milijonov dolarjev izkupička.

To ni mnogo za tako velikansko zbirko, in če listamo po ilustriranih seznamih različnih ameriških aukcij, vidimo, da je še pred leti dosegla dvomilijona Botticellijska slika kaj hitro preko milijon dolarjev. Eno je tu

gotovo: Hearst je izpraznil prav vse zakladnice svojih umetnostnih predmetov in tiho ugasil utrip svojega zbiranja...

Uganka

Charles Lindbergh objavlja v svoji knjigi »Midva«, kjer opisuje svojo letalsko kariero, značilno letalsko uganko, ki jo zdaj pozna že vsa Amerika. Glasi se:

»Če ga potrebuješ, pa ga nimaš, ga ne boš nikoli več potreboval. Kaj je to?«
Pravilni odgovor se glasi: Padalo.

Dijak brez slovarja

Profesor Krpelj je vsak dan ponavljal svojim dijakom: »Slovar je za dijaka kakor puška za vojaka. Kakor ne sme vojak nikoli priti na vaje brez puške, tako ne sme dijak priti v šolo brez slovarja.«

Nekoga dne je profesor vprašal mladega Smolca:

»No, kje imate slovar?«
»Doma sem ga pozabil,« zajecila Smolec v zadregi.

»No, vidite,« odvrne profesor, »Vsak dan moram pripovedovati isto, toda moja beseda je bob ob steno. Nikoli ne poslušate. Kaj pripovedujem. Kaj bi pa vi rekli, če bi videli vojaka pri vojakih pa brez puške? Kaj bi rekli o takšnem vojaku?«

»Mislim bi, da je častnik,« je odvrnil Smolec.

Ozdravljen

Zdravnik za duševne bolezni: »A zdaj, dragi moj, se lahko vrnete domov k svoji ženi.«

Pacient: »Ali mislite, da sem še zmerom nor?«

Sonce na Rabu

Slika z jadranske obale, ki so jo zasedle čete zmagovite italijanske vojske

Kdor je bil enkrat na otoku Rabu, se bo najbrž še kdaj povrnil, kajti ta biser dalmatinskega otočja privlači k sebi magnetično silo.

Kamor pogledamo, kjerkoli hodimo, povsod obilica dražestnih slik, redko bogastvo pripovedk in zgodovinskih spominov! Mesto Rab, ki je doživelo v teku časov toliko zgodovinskih sprememb, nosi poteze svoje preteklosti vidno v dobro ohranjeni zakladnici renesance in rokokaja s starinskimi stavbami, slogovnimi portali in zavojito okrašenimi pomoli. Lepe črte velebitskega pogorja nudijo posebno slikovito ozadje. Vse izgleda praznično — celo sivi marmor cvete v svetlih barvah. Krog in krog pa prepeva morje in žareče sonce nam čera čudovite slike pred oči. — Težko je kje kak drug otok, ki združi na sorazmerno malem prostoru toliko naravnih krasot in romantike.

Življenje na Rabu je tiho kakor orpelo v vedrem miru; pristrčno in nežno gleda nanj nebo kakor modro, jasno oko. Morje leži pred nami kakor kovano iz gladke mo-

dre kovine. Če leti mimo galeb, vidimo v morski gladini drugega ptiča, vse bolj bele, bolj legega od onega v zraku.

In vendar živi mesto v ponosni lepoti dvignjeno k soncu. Kadar sanja, hrepene njegove mnogobrazne želje za srečo, drhte v žareči volji do življenja. V temni mol skalovja bulja zamolklo valovje, medtem ko se modri kelih neba vedno bolj dopolnjuje z južno svetlobo, dokler ne zaslepi oči, kakor da bi vsaka točka pošiljala ognjevite modre žarke na zemljo in vodo, dokler ne pronikne globoko v kamenine in morje. Obrežje pa se dviga kakor vesela sončna daritev v mavričnem vodnem prahom vzvalovljene morske površine proti soncu. Kakor svila, polna težkih srebrnih vezev in svetlo morje in poje svojo tiho pesem o soncu. Vse skupaj spominja na že davno pozabljene sanje, ki ne pripuščajo nobene sličnosti z življenjem.

Duša spava sladki sen; ne misli in ne želi ničesar, samo sprejema vase nemo in radostno vase naokrog; tudi v njej valovijo svetlobni valovi sem in tja in dasi vseobsegajoča, je neomejeno svobodna kakor morje.

Od vseh morij, ki objemajo evropske obale, ni nobeno lepše ko Jadransko. Kako čudovit svet, lepši ko vse pravljice, vidimo skozi to tekoče steklo! Zlatordeča morska haloga se giblje na dnu morja; kakor opojne se dvigajo iz nje ribe in se podijo mimo nas, male črne ribice režejo valove, raki se plazijo okrog — morje pa diha kakor živo bitje, umerjeno se dvigajo in padajo njene modre prsi.

In v tihih poletnih nočeh, kadar se temnomodri nebesni zastor dotika črnega baržuna morskih valov in visijo zvezde tako nizko, da bi se jih navidez lahko dotaknil z rokami, je morje mirno kakor duša otroka, ki je utrujen od igre dneva; komaj diha joče spava in golovo sanja čudovite sanje. Če po noči kdo plava v težki gorki vodi, skačejo modrobele iskre izpod njegovih rok, modrobeli ognjeni zublji se širijo naokrog in duša človekova se počasi topi v tem ognju, ki je krotek in nežen kakor pravljica iz mamičnih ust.

S koliko neizrečnimi mučnostmi nas omreži morje! Ko so Ksenofon in njegovi desetstisoč zagledali pred seboj dolgo zaželeno morje, niso mogli izraziti svoje prekomerne vznemirjenosti drugače nego s

nikoder. In ko bo prešel, ne bo ostalo za drva.

Maruša in Ančka sta nekaj časa molčali. V sobi je slišati samo prelivanje in pljuskanje vode. Iz ene izmed skledic se je še vedno veselo dvigala para rečnim se parkeljom naravnost pod repke.

»Ne vem, ali kmetje res nimajo ali nočejo dati,« se je Ančka spet spomnila drv — tega najtežjega problema, ki je v teh prijaznih časih vznemirjal vso šolo, vso vas in vse bližnje in daljnce vso in na katerem je bile vroče zainteresiranega pol osnovnošolskega in pol meščanskega učiteljsstva. »Povem ti, če jih jutri ne dobim, ležem v posteljo in ne vstanem z nje, dokler mi jih ne pripeljejo. Pa naj jih staknejo — mgari na luni Na zimo te premeste v te kraje. Na to, da bi premestili s tobaj vred še voz drv, jim pa še na misel ne pride. Brrrrr!«

»Čakaj, Ančka. Kaj ko bi takole naročili deci, ki hodi skozi gozdove v šolo, da bi nam mimogrede privlekli kakve veje iz gozda? Ali pa, da bi televadno uro spremenili v uro nabiranja suhih vej? Problem, s katerim se je tako dolgo ukvarjamo bi bil na mah rešen?«

»Ti se lahko norčuješ. Se počakaj, čez kak teden boš na istem. Kaj misliš, da nisem videla včeraj, ko sem ti pomagala nositi drva, kako votlo zija že tvoja drvarnica? — Imaš kaj čaja?« se je nenadoma spomnila Ančka.

»V jedilno shrambo poglej. Mislim, da ga bo še nekaj.«



klicem: »Morje, morje!« In mi, moderni ljudje, ugašani na vse čustvene fineše, kaj naj rečemo drugače? Kadar se zablišči pred nami v jutrnjih žarkih ogromna, neskončna valeča se površina; kadar peče udarja na obrežje, da nam srce drhti od radosti in groze, takrat smo revni v besedah kakor onih desetstisoč s Ksenofonom.

V tem silnem duševnem učinku vidim eno glavnih vrlin morja, h katerim se vedno pridružujejo tudi fizične: morski zrak s svojim ozonom, vedno dober tek in s tem v zvezi ugodno prijeten počutek, od dne do dne se množča krepcava oslabelelih živcev.

Solnati morski zrak v Rabu je omegil moje čute kakor vse, ki jih omreži morje in izbuji v daljo, kakor vse, ki iz dna duše ljubijo morje... Če človek podari morju svoje srce, postane sam delec morja.

Mesto je tlakovano s kamenjem in vendar se zdi, da je mehko kakor baržun, ki bi ga hotel človek gladiti z roko. Krog in krog sliči vse mirnim otroškim sanjam.

Neprisiljenost občevanja je tukaj pred-

nost, ki naravnost vabi k brezskrbno prijetnemu pohajkovanju.

Ne vem, ali je varčnost ali skromen umik pred naravo: Rab ne nudi šumnih razvedril. Toda tega bi rad videl, ki jih pogreša! Mičnosti Raba so silnejše ko vsa umetna zabava. Družabno središče manjka in vsakdo se lahko zabava na lastno pest, kjer in kakor se komu poljubi — in vsi se tega drže.

V neskončni tišini sedim sam v jadrnici daleč na odprtem morju. Tam nekje na obzorju se blesti otok, zdi se, da plava na vodi ali se topi razžarjeno v soncu, samotna pečina v morju, čudovit, svetlo lesketajoč se kamen v nakitu Jadranskega morja.

Rab! Zobjasto, kamenito obrežje se nagiba proti morju, obsenčeno od krasote pinij in smokvinih drevcev.

Na modri gladini morja plove parnik brezglasno v nilečni megli daljnega obzora kakor senca oblaka.

Globoka tišina na nebu in morju in velik mir v srcu. Človek bi prislutnil, kako vse življenje nemo poveljuje sonce.

In sonce ljubi to deželo ko nobeno drugo...

82.000 ovac na Koroškem in Štajerskem

Gojitev drobnice spada zaradi važnosti volne v današnjem času med najpomembnejše gospodarske panoge

Nemčija smatra ovčerejo za najvažnejšo gospodarsko panogo, kar se tiče preskrbe volne za prebivalstvo in za vojne namene. Štajerska in Koroška — mišljeno je ozemlje pred okupacijo jugoslovanskih teritorijev — izkazuje na tem področju znaten donos, saj zavzemata, kar se tiče ovčereje, vodilno mesto v Vzhodni Evropi. Deželna organizacija rejcev ovac, ki je bila ustanovljena leta 1938, je s svojim delovanjem znatno pripomogla k napredku.

Približno 82.000 ovac, kar pomeni najvišji stavež med nemškimi alpskimi deželami, so našli na Koroškem in Štajerskem. Zaradi odličnih lastnosti (skromnost v hrani, odpornost, plodnost itd.) namenjajo štajersko-koroško pasmo razširiti po vsem nemškem alpskem območju. Deželna organizacija rejcev je v sosedne pokrajine

razposlala 396 ovnov in 1340 ovac izbrane-ga plemena v vrednosti blizu 88.000 mark, da se pospeši razmnožitev najboljše planske vrste, obenem pa je razdala podpor v znesku nad 27.000 mark, da bodo mogli mali gospodarji nakupiti plemenske živali.

Posebno pozornost je deželna organizacija posvetila vprašanju o strokovni izobrazbi pastirjev in planšarjev. Ta stroka, ki je izrazito sezonskega značaja in je zaposlena samo čez poletje, je zadnji čas zmerom bolj razpadala. Zda se je stanje precej izboljšalo, ker so pritegnili mnogo mladih, strokovno izobraženih moči. Prav tako se je razširila borba proti boleznim, ki ogrožajo obstoj drobnice, tako da se stanje ovčereje na Štajerskem in Koroškem stalno izboljšuje.



HVALA BOGU

»Gospod, petnajst let že hodim z vašo hčerko... in zdaj bi se naposled rad z njo oženil.«

»No, hvala bogu! Mislim sem že, da boste zahtevali pokojnino za svojo vztrajnost.«

CE ALKOHOL ZMEŠA DNEVE

Prebudil sem se in hitro pogledal na uro. Pol osmih. Ob osmih moram biti v uradu. Imel sem čuden občutek. Čelo so mi stiskali svinčeni obroči, po ušesih mi je

Ančka je odšla k jedilni shrambi — zaboji, ki je umetniško obit z rdečim papirjem stal v kotu sobe in v katerem je po kratkem brskanju med zavrtiki s četrtniko zdroba, pol kilograma soli, pol kilograma črne moke, osminke krušnih drobtin in kosom mila staknila zavitek, v katerem je bilo še nekaj čaja in prahu.

»Voila,« je olajšano vzdihnila, ko je odmašila na zaboji stoječe steklenico, v kateri je domnevala kis — zadisalo pa je iz nje po slivovki.

»Pa vendar ne piješ? Aha, zato si tako rada doma!«

Maruša se je naglas zasmejala.

»To sva si privoščili z Emico na njen god. Si nevoščljiva?«

»Se malo ne. Za me jo bo še dovolj, in če nisi neskromna, tudi zate.«

Ančka je skuhala čaj, ga nalila v skodelico in v kozarec, ki je sicer služil za čiščenje zob, primaknila nato še dva stola k peči za perilom, ki je zdaj že kar nekam bahaško bilo razprostrto na vrvič, ter postavila čaj na enega izmed stolov.

»Voila, madame te profesor, s'il vous plait!« je nato povabila Maruša.

Stisnili sta se k peči, si našli tanki ibarici, srebrali čaj in molčali. Soba, ki se je napolnjevala z vlagom od porila, je pričela toniti v temo. Zunaj na vasi so se kakor drobne kresnice užgale luči za hišnimi okni. Nekaj izmed njih je med posameznimi kosi perila prišlo prav do njih in Maruši in Ančki je bilo, sami nista vedel zakaj, gledajoč te rdeče iskric, nekam toplo pri srcu.

šumelo. Pozvonil sem gospodinj:

»Poslušajte,« sem ji rekel, »telefonirajte mojemu šefu, da morate na vsak način govoriti z njim. Potem pa mu recite, da imam hudo vročino in da danes nikakor ne morem priti v pisarno. Toda zapomnite si dobro — vse to mu morate osebno povedati!«

Gospodinja me je pogledala še za stopnjo bolj neumno kakor sicer, potem pa je le šla. Jaz pa sem se zvalil nazaj v posteljo in čakal, čakal.

Čez pol ure se je vrnila.

»No, kaj je rekel moj šef?«

»Bresnil je in kiel, da se je kar kadilo.«

»Ali mu niste rekli, da sem bolan in da imam hudo vročino?«

»Rekla sem mu. On pa je odgovoril, da je nesramno, če ga zaradi tega budim — v nedeljo, ko je komaj šel spat!«

CISTA VEST

Neki častnikar je (pa ne pri nas) kupil tri kilograme sladkorja. V njem je odkril dosti primežanega peska. Zato je v svojem listu objavil naslednji poziv:

»Pri nekem tukajšnjem trgovcu sem kupil določeno količino sladkorja in v njej je bilo skoraj za kilogram peska. Če mi ta trgovec v treh dneh škodo ne povrne, bom njegovo ime v listu objavil.«

Naslednji dan je dobil od osmih trgovcev v mestu zavoje, in v vseh je bil najčistejši sladkor.

NENAVADEN UGRIZ

Neki starejši igralec se je le s težavo odločil, da si je dal napraviti umetno zobovje. Ko si ga je pa dal napraviti, ga je tako motilo, da ga je nosil samo na odru, po predstavi pa ga je vselej vzel iz ust in vtaknil v žep. Nekoč so ga prijatelji po predstavi povabili v kavarno in hitro je vtaknil zobovje v hlačni žep in šel. V kavarni je zamisljeno sedel za mizo, pa je iznenada planil pokonci, zastokal in se zadaj prijel.

»Kaj pa je?« so ga vprašali prijatelji.

»O, nič hudega,« je rekel. »Samo malo sem se — ugriznil.«

NOV NACIN IZPOSODJEVANJA

»Ali hočeš zaslužiti pet sto dinarjev?«

»Rad. Samo povej mi, kako!«

»Tako, da mi namesto šest sto dinarjev posodiš samo sto...«



Fr. Boucher: Putini (bakrorez po sliki tega francoskega mojstra rokokaja).

se ji umivalna skleda vsak hip prekuene, kar se da previdno prala in si poleg poživljavala. Na mizi, ki sta jo s šolskim slugo slovesno (to se je spodobilo, kajti bila je edina miza, ki si jo je tekom štirinajstih dni mogla prilepiti) pripeljala iz konferenčne sobe in na kateri so bile še jasno vidni sledovi črnila in rdečila, ki so jih v teku desetletij puščali na njej, morda že tudi pokojni učitelji, se je kar iz treh skled in skledic, ki so stale na treh spiritalnih kuhališčih, kadila vroča voda za »žehot«. Enega teh kuhališč je Maruša v ta namen posodil njen kolega, drugega njeno kolegico in celo čba sta ju lastnoročno prinesla. Za tole »žehot« se je Maruša odločila, ker je bila v vsej vasi ena sama perica, ki je smatrala za svojo sveto dolžnost, da raztrga pri pranju tisti dve srajci in petero robcev, ki jih premore vaski »močeter« in da iztisne iz njega tiste poslednje dinarje, ki jih je hranil za to, da si kupi novo srajco, ko prejšnjim že tudi krpa ne bo mogla več vrniti dostojnosti. Na, in tako se je iz skled in skledic na kuhaliških veselo kadila para prav pod repke režečih se hudičev, ki se viseli na šibah, pritrjenih z zlato nitjo na zid med dvajsetimi leti — vse skupaj trofeje z miklavjevanja.

»Hej, veselo...«, je pravkar pričela Maruša med pranjem novo pesmico, ko je krepko potrkalo na vrata.

»Pazi, Ančka!« je vzkliknila, ko je vstopila njena kolegica. Toda bilo je že prepozno. Ančka se je že ušla v vrvice, ki jo je Maruša potegnila od zidu tik mimo

peči do vrat, da bi na njej sušila perilo.

»Pri tebi človek še življenja ni varen!« se je zmrdnila Ančka, ko se je oprostila vrvice.

Maruša se je nasmehnila. Ne, za Ančko, veliko in krepko za dve, se ni zbal, pač pa za vrvice, ki bi, če bi se strgala, ne ustrezala več svojemu namenu, ker je bila že zdaj skoraj prekratka. In tako težko je prišla do nje! Nad vse previdno je morala sprazniti vrečo, v kateri so ji od doma poslali posteljino in ki je zdaj, obrobljena s širokim rdečim robom, krasila tla njene sobe, da je prišla do vrvice. In zdaj naj bi jo Ančka na tako lahek način onesposobil!

Ančka je vrgla plašč in torbico na posteljo, si zvezkala stol — plen s šolskega podstrešja — k peči, sedla, se sezula in noge skoraj potisnila v odprtino peči.

»Prekleti mraz! In drva mi šele jutri prepeljejo z žage. Tri tedne že prosjačim za tiste odpadke, ob katerih se na žagi spotikajo ljudje in konji — pa jih komaj jutri dobim. Če jih dobim, seveda. In še v tem primeru samo po naklonjenosti gospoda podjetnika. Taka izredna ljubeznivost, kaj? Vraga, okoli nas pa je toliko gozdov, da se lahko zadušiš sredi njih — v vsej vasi pa ni dobiti polen!«

»Bojno razpoložena kaj?«

»Kaj bi ne bila! Tak mraz pa nimaš s čim kuriti peči! Peklenski nos si imela, da si staknila še tisti meter drve!«

»Hm,« se je zmrdnila Maruša. Včeraj so me terjali za plačilo, honorarja pa od